

فعالیت های رشد حرفه ای برای نوجوانان و جوانان مبتلا به کم توانی ذهنی

پدیدآورده (ها) : جان واتس ورث؛ مهدویان، مهدیه
علوم تربیتی :: تعلیم و تربیت استثنائی :: اسفند 1389 - شماره 106 (علمی-ترویجی)
از 76 تا 83

آدرس ثابت : <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/974365>

دانلود شده توسط : عمومی user2314

تاریخ دانلود : 19/04/1395

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

پایگاه مجلات تخصصی نور

www.noormags.ir

فعالیت‌های رشد حرفه‌ای برای نوجوانان و جوانان مبتلا به کم توانی ذهنی

نویسنده: جان واتس ورث

ترجمه: مهدیه مهدویان / کارشناس مهارت‌های حرفه‌ای / کارشناس ارشد روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی

چکیده

فعالیت‌های مشاوران در زمینه رشد حرفه‌ای دانش‌آموزان کم توان ذهنی در مدارس ابتدایی، راهنمایی و متوسطه، می‌تواند به آن‌ها در انتخاب حرفه‌ی مناسب در بزرگسالی کمک نماید. مشاوران در فعالیت‌های حرفه‌ای، با توجه به فرایند آموزش‌های فردی دانش‌آموزان معلول، آنان را برای به دست آوردن موفقیت حرفه‌ای، حمایت می‌نمایند. تمرکز بر فعالیت‌های رشد شغلی، ترویج اهداف شغلی، علاقه‌مندی شغلی، انتقال مهارت‌های شغلی و مهارت‌های تصمیم‌گیری، صرف نظر از دست یافتن به فرصت‌های شغلی، می‌تواند منجر به رضایت شغلی بیشتر در افراد کم توان ذهنی در بزرگسالی گردد. کلید واژه‌ها: رشد حرفه‌ای، نوجوانان و جوانان مبتلا به کم توانی ذهنی

مقدمه

فعالیت‌های مشاوران در زمینه رشد حرفه‌ای دانش‌آموزان کم توان ذهنی در مدارس ابتدایی، راهنمایی و متوسطه، می‌تواند به آن‌ها در انتخاب حرفه‌ی مناسب در بزرگسالی کمک نماید. مشاوران در فعالیت‌های حرفه‌ای، با توجه به فرایند آموزش‌های فردی دانش‌آموزان معلول، آنان را برای به دست آوردن موفقیت حرفه‌ای، حمایت می‌نمایند. تمرکز بر فعالیت‌های رشد شغلی، ترویج اهداف شغلی، علاقه‌مندی شغلی، انتقال مهارت‌های شغلی و مهارت‌های تصمیم‌گیری، صرف نظر از دست یافتن به فرصت‌های شغلی، می‌تواند منجر به رضایت شغلی بیشتر در افراد کم توان ذهنی در بزرگسالی گردد.

رشد حرفه‌ای امری حیاتی در بالا بردن کیفیت زندگی افراد مبتلا به انواع کم توانی‌های ذهنی است. با این حال، پژوهش‌های موجود بیشتر بر انتخاب حرفه به جای پیشرفت حرفه‌ای افراد با کم توانی ذهنی متوسط تا شدید تمرکز می‌کند (رمریل و روسلر، ۱۹۹۹). در تعریف این دو باید این گونه بیان نمود که انتخاب حرفه‌ای، تصمیم‌های حرفه‌ای فرد را در هر مکان منعکس می‌کند، در حالی که تحول حرفه‌ای فرایندی رو به رشد است که جریان روند رشد را مشخص می‌نماید. این فرایند شامل تلفیق اطلاعات فردی و محیطی می‌باشد (سوپر، ۱۹۸۰؛ زیمانسکی و هانلی ماکسول، ۱۹۹۶).

در واقع رشد حرفه‌ای فرآیندی است پویا که افراد را در ارزیابی مستمر، تجزیه و تحلیل و ترکیب اطلاعات مربوط به دنیای کار، توسط خود فرد ملزم می‌کند (کالاها و گاردنر، ۱۹۹۷؛ هاگنر و سالومونه، ۱۹۸۹).

فعالیت‌های تحول حرفه‌ای که از دوران ابتدایی آغاز می‌شود، موجب رشد حرفه‌ای، آمادگی شغلی و انعطاف حرفه‌ای در میان نوجوانان و بزرگسالان کم توان ذهنی در محدوده متوسط تا شدید کم توان ذهنی می‌شود (بلک و سفید و لنگون، ۱۹۹۷؛ مورن، درموت و باتکوس، ۲۰۰۱).

لویسنون، پترسون و الستون^۱ (۱۹۹۴) معتقدند که فعالیت‌های اولیه هدایت و تحول حرفه‌ای، می‌تواند یک مداخله به هنگام در شناخت حرفه و کسب مهارت‌های لازم برای موفقیت حرفه‌ای برای افراد دچار کم توانی ذهنی فراهم کند. علاوه بر این فعالیت‌های تحول حرفه‌ای ممکن است به افزایش رضایت شغلی و ترویج الگوهای اشتغال پایدار در

دانش حرفه‌ای در دانش‌آموزان می‌گردد. این استانداردها شامل طراحی فعالیت‌های رشد حرفه‌ای از جمله کسب مهارت‌ها، نگرش‌ها و دانش کار می‌باشد که دانش‌آموزان را به انتقال از مدرسه به دنیای کار و یا از شغلی به شغل دیگر قادر می‌سازد (کمپبل و داهیر). (انجمن ملی فعالیت‌های رشد حرفه‌ای NCDA، ۱۹۹۳).

قانون فعالیت‌های رشد حرفه‌ای فدرال به تمامی مدارس می‌دهد که به آموزش حرفه‌ای می‌پردازند، اعلام می‌کند که به نیازهای دانش‌آموزان معلول جهت رشد نیازهای حرفه‌ای، توجه داشته باشند. (قانون عمومی ۵۲۴-۹۸، کارل دی). به عنوان مثال از نظر پرکینز^۵؛ در آموزش حرفه‌ای مصوب سال ۱۹۸۴، مناطق آموزشی را ملزم به ارزیابی از استعداد و توانایی حرفه‌ای دانش‌آموزان معلول نموده است. علاوه بر این، قانون عمومی ۴۷۶-۱۰۱، در مورد تحصیلات افراد معلول (IDEA) می‌باشد که از سال ۱۹۹۰، به عنوان فرایند و وظایف رشد طرح انتقال، بخشی از برنامه آموزش انفرادی (IEP) را برای دانش‌آموزان معلول اعلام داشته است. طرح انتقال به عنوان مجموعه‌ای از فعالیت‌های هماهنگ برای کمک به دانش‌آموزان در گذر از مدرسه به فعالیت‌های دانشگاهی، از جمله اشتغال، طراحی شده است (مک کارا و میلر، ۱۹۹۹).

فعالیت‌های تحول حرفه‌ای

که از دوران ابتدایی آغاز می‌شود، موجب رشد حرفه‌ای، آمادگی شغلی و انعطاف حرفه‌ای در میان نوجوانان و بزرگسالان کم‌توان ذهنی در محدوده متوسط تا شدید کم‌توان ذهنی می‌شود

انجمن آمریکایی مشاوران مدارس (ASCA، ۱۹۹۹) معتقد است، مشاوران مدارس با آموزش مشاوره حرفه‌ای خود، باعث پیشرفت افراد در طول زندگی می‌شوند. بدین منظور از توجه و برنامه‌های آنان در برنامه‌ریزی انتقال از مدرسه به محیط کار پشتیبانی می‌کند.

میان این افراد منجر گردد (لویسون و همکاران، ۱۹۹۴؛ ام‌سی‌کرآو میلر، ۱۹۹۹؛ زیمانسکی و هانلی-ماکسول، ۱۹۹۶؛ واتسورث و کوکو، ۲۰۰۳).

متاسفانه، پژوهش‌های معدودی نتایج مزایای مداخله به هنگام حرفه‌ای، برای دانش‌آموزان با کم‌توانی ذهنی را کنترل نموده‌اند. بوهر، برولین و کونس^۲ (۱۹۸۷) وضعیت اشتغال ۱۵۳ دانش‌آموز کم‌توان ذهنی تربیت‌پذیر و ۸۱ دانش‌آموز با ناتوانی یادگیری شدید را در مرکز آموزش حرفه‌ای برنامه آموزشی توسعه یافته‌ی برولین (۱۹۸۵) بررسی نمودند. در گزارش اعلام شده نتایج قابل توجهی در مورد سطح اشتغال و استخدام و به‌کارگیری دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی بدست آمد. هیل^۳ (۱۹۹۹) با انجام یک نظرسنجی از ۷۱۳ دانش‌آموز برنامه‌های آموزش و پرورش ویژه، به این نتیجه رسید که هر گونه فعالیت حرفه‌ای مانند رشد فرصت‌های حرفه‌ای در دوره‌های آموزش حرفه‌ای، موجب افزایش اشتغال، اعتماد به نفس استقلال و امنیت شغلی برای دانش‌آموزان در آینده می‌گردد. در این راستا مشاوران مدارس نقش مهمی در ایجاد و حمایت فرصت‌های آموزشی دارند (میلسون، ۲۰۰۲). این مقاله دلیل اساسی و اهمیت، نقش مهم مشاوران در توسعه حرفه‌ای دانش‌آموزانی با کم‌توانی ذهنی را نشان می‌دهد.

چرا باید مشاوران درگیر برنامه‌های رشد حرفه‌ای شوند؟
مشاوران و دیگر معلمان در ایجاد فرصت‌های آموزشی در برنامه‌های درسی دانش‌آموزان مسئولیت بسزایی دارند (انجمن مشاوران مدارس آمریکایی، ۲۰۰۳؛ اشمیت، ۱۹۹۹، ویلیامز و کاتسیانیز، ۱۹۹۸).

کمپبل و داهیر^۴ (۱۹۹۷) معتقدند اگر مشاوران مشاهدات خود را در اختیار مشاوران دیگر قرار دهند، تعامل این تجربیات، باعث افزایش مهارت‌های لازم در استانداردهای ملی برنامه‌های مشاوره، شناسایی علمی، شخصی/اجتماعی

شغلی رابطه مستقیم دارد ولیکن عوامل دیگری چون توانایی و شخصیت فرد نیز نقش مهمی در رشد حرفه و رضایتمندی افراد مبتلا به کم‌توانی ذهنی دارد (موریس و لوینسون، ۱۹۹۵؛ پیرس و همکاران، ۲۰۰۳).

مدل ملی ASCA (۲۰۰۳) برای مشاوران چهارچوبی در جهت کمک و یاری رساندن به دانش‌آموزان برای «آگاهی رشد حرفه‌ای»، «آمادگی رشد حرفه‌ای»، «دستیابی به اطلاعات حرفه‌ای»، «شناسایی حرفه»، «اهداف حرفه»، «کسب دانش برای دستیابی به اهداف حرفه‌ای» و «کسب مهارت برای دستیابی به اهداف حرفه‌ای» را طراحی نموده است (کمپبل و دهیر، ۱۹۹۷).

فعالیت‌های آموزشی مبتنی بر رشد حرفه‌ای اهمیت ویژه‌ای برای افراد معلول در رشد شناختی، بر خلاف همسالان عادی‌شان دارد. این فعالیت‌ها، بهترین فرصت برای دانش‌آموز کم‌توان ذهنی برای کشف دنیای اطراف خود را فراهم می‌کند. برنامه‌های درسی فردی - حرفه‌ای می‌تواند به دانش‌آموزان آسیب دیده‌ی شناختی شدید و والدین و معلمان‌شان کمک کند تا از اطلاعاتی که برای انتخاب صحیح فعالیت‌ها و نتایج IEP داشته‌اند، حمایت کند.

همانگونه که گفته شد، فعالیت‌های رشد حرفه‌ای برای دانش‌آموزان با کم‌توانی ذهنی فرایندی است که در آن دانش‌آموز باید آگاهانه و فعال شرکت کند (زیمانسکی و پارکر، ۲۰۰۳) که این امر خود جزء مهمی برای آماده کردن دانش‌آموزان با کم‌توانی ذهنی برای ورود به دنیای کار می‌باشد (مک سرا و میلر، ۱۹۹۹). با این حال، این فعالیت‌ها نباید پس از کسب حرفه توسط دانش‌آموز، پایان پذیرد (رید، دویچ، کیچن، و آزانواریان، ۱۹۹۷). از آنجا که افراد با معلولیت‌های ذهنی همیشه در حال تغییر هستند، ادامه این فعالیت‌ها به صورت یک جریان پویا و مستمر راهنمای همیشگی آنان خواهد بود (کانچیر، ۱۹۹۰). در این حالت اگر چه نظام‌های آموزش و پرورش

میلوسوم^۶ (۲۰۰۲) پس از انجام پژوهش خود اعلام کرد که ۳۲ درصد از مشاوران دبیرستان که در بررسی وی شرکت داشته‌اند، اعلام نموده‌اند که در فرایند برنامه‌ریزی انتقال دانش‌آموزان معلول از مدرسه به محیط کار شرکت نداشته‌اند. همچنین مایریک^۷ (۱۹۹۷) به اهمیت این فرایند اشاره کرده و معتقد است «مشاوران مدرسه باید در فرایند انتقال و تصمیم‌گیری شغلی با سایر اعضای تیم آموزش انفرادی شرکت کنند».

در طول چند دهه گذشته، تغییرات زیادی در اشتغال محلی و حمایت‌های مربوط به آن برای افراد مبتلا به کم‌توانی ذهنی ایجاد شده است (منک، کیوفی و یوانف؛ ۲۰۰۰؛ پیرس، مک درموت، ۲۰۰۳). در گذشته، انتخاب یک حرفه برای بسیاری از افراد کم‌توان ذهنی توسط گروه‌های محلی ارائه می‌شده است (سورس، مک لین و اونز، ۲۰۰۲). ولی امروزه برای کسب نتیجه مطلوب از فعالیت‌های رشد حرفه‌ای «مسیرهای شغلی» برای دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی مشخص شده است (پیرس و همکاران، ۲۰۰۳؛ پیوم بیان، فیشر، سرتو، و اسمالی، ۱۹۹۷؛ شافر، بانکس و کرگل، ۱۹۹۱).

آشنایی با فعالیت‌های مسیرهای شغلی در موقعیت‌های شغلی کوتاه مدت، می‌تواند نقش مثبتی در به وجود آمدن مهارت‌های شغلی داشته باشد. با توجه به ماهیت تجربه در بازار کار برای بسیاری از افراد کم‌توان ذهنی اهداف حرفه‌ای مکمل فعالیت‌های کوتاه مدت اشتغال، می‌تواند در بلند مدت، چشم‌اندازی مثبت به سوی اشتغال داشته باشند (انریگت، ۱۹۹۷؛ پیرس و همکاران؛ سورس و همکاران، ۲۰۰۲).

علاوه بر رشد در آموزش‌های حرفه‌ای از طریق ایجاد فرصت‌های شغلی پی در پی در حرفه، نقش والدین و مربیان دیگر نیز در شناسایی و تبیین عوامل فردی و تعامل شغلی از اجزای مهم می‌باشند (اشمیت، ۱۹۹۹). اگر چه پیشرفت در مهارت‌های تصمیم‌گیری با هوش و بلوغ

تجارب گذشته و زمینه‌ای که در آن زندگی می‌کند و یا خواهد کرد، دارد (زیمانسکی و هانلی - ماکسول).

انجمن ملی تحول حرفه‌ای NCDA (۱۹۹۳) در اهمیت نقش فعالیت‌های تحول حرفه‌ای اشاره می‌کند که: «کمک به دانش‌آموزان برای افزایش درک از توانایی‌ها، منافع و ارزش‌های خود از اهداف بنیادی و حیاتی فرایند رشد حرفه‌ای می‌باشد». هم چنین معتقد است جریان فعالیت‌های رشد حرفه‌ای به رشد عادات مثبت در حرفه (مانند: سازماندهی، رهبری، اتمام تکالیف به موقع) و تعیین اهداف، تصمیم‌گیری آگاهانه، شناسایی توانایی‌ها، اکتشاف حرفه‌ای در دانش‌آموزان کمک می‌کند.

در این راستا توجه به هدف و تنظیم آن یکی از موثرترین راه‌ها برای یاری رساندن به دانش‌آموزان می‌باشد.

تنظیم هدف

مشاوران می‌توانند دانش‌آموزان، والدین و تیم IEP را از طرق زیر در انتخاب حرفه دانش‌آموز کمک کنند (اشمیت، ۱۹۹۹؛ زیمانسکی و همکاران، ۱۹۹۶):

الف) ارائه اطلاعات دقیق در مورد دنیای کار
ب) تطبیق علاقه‌ی دانش‌آموزان در جهت کسب فرصت‌های شغلی

ج) تشویق دانش‌آموزان به گسترش گزینه‌های انتخابی خود در برابر تغییرات احتمالی آینده در بازار کار

این فعالیت‌ها با ویژگی‌ها و الگوهای عوامل رشد حرفه‌ای و انتخاب حرفه بر اساس نظر پارسونز^۹ سازگارند

(۱۹۰۹). (به عنوان مثال، نظریه تنظیم کار، داویس،

۱۹۹۶). والدین به علت ناآشنایی از دورنمای حرفه‌ای برای فرزندان کم‌توان ذهنی خود، به دنبال اطلاعات

حرفه‌ای و مشاوره‌ی بیشتر از طرف مشاوران حرفه‌ای هستند. در این راستا پژوهش‌های آینده باید بر مزیای

همکاری بیشتر والدین و مشاوران متمرکز شود. زیرا مشاوران می‌توانند اطلاعات مهمی را در مورد بازار کار

و توان بخشی برنامه‌های خاصی برای دانش‌آموزان کم-توان ذهنی نداشته باشند، آنان می‌توانند از بسیاری از فعالیت‌های دانش‌آموزان بدون ناتوانی نیز سود ببرند (پومپیان و همکاران، ۱۹۹۷).

علاوه بر رشد در آموزش‌های حرفه‌ای

از طریق ایجاد فرصت‌های شغلی پی در پی در حرفه، نقش والدین و مربیان دیگر نیز در شناسایی و تبیین عوامل فردی و تعامل شغلی از اجزای مهم می‌باشند

در این صورت این فعالیت‌ها باید به دلیل ماهیت پیشرفت کم‌توانی متناسب با نیازهای دانش‌آموزان برنامه‌ریزی - گردد (موریس و لوینسون، ۱۹۹۵).

عواملی مانند علائق، فرصت‌های اجتماعی، ایجاد انگیزه، مسائل اقتصادی بر انتخاب شغلی، در بیشتر نوجوانان دارای نقص شناختی، تاثیر می‌گذارد. (زیمانسکی و هانلی - ماکسول، ۱۹۹۶). بدین سبب زیمانسکی و هانلی - ماکسول^۸ (۱۹۹۶) چارچوب دقیقی برای مشاوران در زمینه ارائه برنامه حرفه‌ای به افراد کم‌توان ذهنی در مدارس پیشنهاد دادند. زیرا فعالیت‌های رشد حرفه‌ای فرایندی است که از نتایج تعامل پویا با عوامل فردی، زمینه‌ای، واسطه‌ای و زیست‌محیطی بدست می‌آید. برای دست‌یابی به نتایج بهتر توجه به عوامل زیر نقش مهمی در مداخله‌ی رشد حرفه‌ای در زندگی جوانان با کم‌توانی ذهنی دارند:

الف) عوامل فردی (مانند استعدادها)

ب) عوامل زمینه‌ای (مانند بازار کار)

ج) عوامل مفهومی (مانند ارزش‌ها)

د) عوامل محیط کار (مانند سازگاری)

ه) عوامل خروجی (مانند انتظارات بهره‌وری).

در این چارچوب انتخاب مداخله‌ای بستگی به ویژگی‌های دانش‌آموز، ارزش‌ها و باورها، فرصت‌های آینده،

برنامه‌ریزی، شناسایی، آموزش و تجربه حرفه‌ای، به دست می‌آید و جدول زمانی لازم برای دستیابی و اولویت‌های حرفه‌ای دانش آموز آماده می‌گردد.

اغلب، دانش آموزان در اوقات فراغت و فعالیت‌های روزانه و فرصت‌های زندگی، به ارزیابی علائق حرفه‌ای خود می‌پردازند. در سراسر دوره‌های آموزشی از رفتار و ثبات عاطفی-اجتماعی شخصیت و علائق افراد ارزیابی می‌شود (کانچیر، ۱۹۹۰).

ارزیابی مبتنی بر جامعه از رفتار حرفه‌ای اغلب بهترین روش در ارزیابی علائق و توانایی‌های افراد مبتلا به کم‌توانی ذهنی می‌باشد (مایرز، درینگارد و زنییر، ۱۹۷۸) می‌توان از آزمون‌های تصویری - شنیداری اولویت‌های حرفه‌ای برای شناسایی علائق حرفه‌ای دانش آموزان استفاده کرد (ویلگوش، ۱۹۹۴).

مشاوران مدارس ابتدایی می‌توانند همراه معلمان در رشد علائق حرفه‌ای و توانایی انتخاب فعالیت‌های حرفه‌ای دانش آموزان با کم‌توانی ذهنی همکاری کنند. به عنوان مثال، طراحی فعالیت‌های آموزشی در سطوحی که ممکن است دانش آموزان با آن مواجه شوند تا مهارت‌های

مربوط به حرفه را کسب نمایند (لویسون و همکاران، ۱۹۹۴). این فعالیت‌ها، دانش آموزان و دیگر افراد را در تحول و رشد اهداف IEP که منجر به موفقیت حرفه‌ای در آینده می‌شود، کمک می‌کند (مک‌کلیا و میلر، ۱۹۹۹). علاوه بر این، اولویت‌های حرفه‌ای از طریق فعالیت‌های هدایت شده کلاسی و فعالیت‌های برنامه‌ریزی فردی (ASCA، ۲۰۰۳) شناخته می‌شوند. به عنوان مثال، فعالیت‌های کلاس موقعیتی را برای کسب تجربه با قرار گرفتن در شرایط مختلف کاری (به صورت گروهی یا انفرادی) برای دانش آموز فراهم می‌کند. شناسایی الویت‌ها می‌تواند به دانش آموزان در تعریف اولویت‌های محیط‌های حرفه‌ای (مانند: کار کردن برای دیگران و یا مستقل کار کردن) و فعالیت‌های حرفه‌ای مورد علاقه

در آینده و انواع گروه‌های شغلی، فعالیت‌های رشد حرفه‌ای دانش آموزان در تطبیق با موفقیت شغلی در اختیار والدین قرار دهند.

چنین اطلاعاتی برای آن که جوانان و والدینشان در برنامه‌ریزی و تمرکز بر نیازهای آینده و الویت‌های حرفه‌ای دانش آموزان شرکت معنی‌داری داشته باشند، ضروری است (ویتنی توماس، شاو، عسل و باترورث، ۱۹۹۸). مشاور نیز نقش مهمی در گسترش برنامه‌های حرفه‌ای و تمرکز بر منافع دانش آموز و توانایی و گزینه‌های حرفه‌ای وی دارد.

می‌توان نتیجه گرفت که اجرای فعالیت‌های اکتشاف حرفه‌ای در مدارس از دوره‌های ابتدایی تا متوسطه، می‌تواند دانش آموزان با سطوح مختلف کم‌توانی ذهنی را برای انتخاب شغل در بزرگسالی آماده سازد (بلک و لانگ وان، ۱۹۹۷). مشاوران مدرسه نیز باید صلاحیت‌های شغلی مناسب، تعریف شده بر اساس مدل ملی ASCA (۲۰۰۳) را که اولین بار توسط کمپیل و دهیر توصیف شده است، انتخاب کنند (۱۹۹۷).

علائق حرفه‌ای

افراد معلول ممکن است، اطلاعات صحیحی در مورد حرفه و فرصت‌های حرفه‌ای مورد علاقه‌ی خود نداشته باشند. تجربیات شغلی ظاهر شده نقش مهمی در رشد فرد با توجه به علائق، توانایی‌ها و صفات وی دارد (بلک و لانگ وان، ۱۹۹۷). لویسون و همکاران، ۱۹۹۴؛ پومپیان و همکاران، ۱۹۹۷). علائق حرفه‌ای از طریق کسب تجارب کوتاه مدت در محیط کار به دست می‌آید. در ابتدا پس از آشنایی مختصر دانش آموزان و والدینشان با اولویت‌های حرفه‌ی مورد علاقه‌ی دانش آموزان، با ادامه فعالیت‌های حرفه‌ای در بلندمدت، آنان را به سمت انتخاب حرفه هدایت می‌کنند. به همین ترتیب، اطلاعات دقیق در خصوص عملکرد دانش آموز و انتقال آن به تیم

ابتدایی می‌توانند به طور مشترک با معلمان جهت افزایش آگاهی‌ها، توانایی‌ها و علائق دانش‌آموزان که ممکن است به فرصت‌های شغلی آینده‌شان انتقال یابد، همکاری کنند.

همچنین مشاوران در مدارس راهنمایی، به دانش‌آموزان در افزایش آگاهی از قابلیت‌ها و تطبیق خود با انواع مشاغل و فرصت‌های حرفه‌ای کمک می‌کنند. برنامه‌ریزی حرفه‌ای ممکن است دانش‌آموزان دبیرستانی و والدینشان را هم در رشد طرح‌های حرفه‌ای قابل انتقال از دبیرستان به دنیای کار، کمک کند (زیمانسکی، ۱۹۹۹). مشاوران می‌توانند یک منبع مهم برای دانش‌آموزان و خانواده‌های آنان در مواجهه با فعالیت‌های متنوع در دسترس از طریق مراحل IEP در ابتدایی، راهنمایی و سطح دبیرستان با هدف موفقیت حرفه‌ای در آینده به عنوان یک فرد بزرگسال باشند.

مهارت‌های تصمیم‌گیری

آموزش تصمیم‌گیری جزء مهمی از فعالیت‌های پیشرفت حرفه‌ای برای دانش‌آموزان ابتدایی و جوانان و بزرگسالان به حساب می‌آید (رید و بری، ۱۹۹۷ کمپل و داهیر، ۱۹۹۷). انجمن کودکان آمریکا (۲۰۰۰)، سوورس^{۱۰} و همکاران (۲۰۰۲)، و همچنین واتس ورث و کوکو^{۱۱} (۲۰۰۳) اشاره داشتند که افراد با کم‌توانی ذهنی باید مهارت‌های تصمیم‌گیری را قبل از فعالیت‌های پیشرفت کار بیاموزند. توانایی برای نشان دادن، انتخاب اولویت در منافع شخصی یک جزء کلیدی و مهم از پیشرفت حرفه‌ای در بسیاری از تصمیم‌گیری‌های زندگی است (ویتنی توماس و همکاران، ۱۹۹۸). فعالیت‌های یادگیری ممکن است شامل تمرین و ممارست در تصمیم‌گیری‌های مهم، تحت تاثیر رضایت و سبک زندگی باشد (انجمن اطفال آمریکا). در دوره ابتدایی، به دانش‌آموزان مراحل تصمیم‌گیری از طریق هدایت

(مانند: کار مونتاز در مقابل خدمات به مشتریان) کمک می‌کند.

ارزیابی مبتنی بر جامعه
از رفتار حرفه‌ای اغلب بهترین روش در
ارزیابی علائق و توانایی‌های افراد مبتلا به
کم‌توانی ذهنی می‌باشد

برنامه‌ریزی حرفه‌ای نقش مهمی در شناسایی و رشد حرفه‌ای از مجموعه مهارت‌های حرفه‌ای که به صورت متوالی از فرصت‌های شغلی گوناگون کسب می‌شود، دارد. به عنوان مثال، می‌توان مهارت‌های حرفه‌ای کسب شده از فرصت‌های شغلی متعدد در یک حرفه یا مهارت‌های اجتماعی، هم‌چون اجتماعی شدن، مهارت‌های غیرفکری، مهارت‌های ایمنی و سلامت، مهارت‌های ارتباطی و مهارت‌های بهداشتی را نام برد. اغلب افراد مبتلا به کم‌توانی ذهنی در تعمیم رفتار حرفه‌ای خود با اولویت‌های حرفه‌ای جدید دچار مشکل می‌شوند. فرصت برای کسب مهارت‌های حرفه‌ای، بخش اساسی از زندگی حرفه‌ای در حال رشد منعطف با تغییرات در بازار کار است (زیمانسکی، ۱۹۹۹).

برنامه‌ریزی پیشرفت حرفه‌ای از اوایل دوران کودکی با کسب مهارت‌های جدید آغاز شده و تا بزرگسالی با تداوم فعالیت‌های حرفه‌ای ادامه دارد. رشد مهارت‌های سازگار یافته با توانایی‌ها، استعدادها و اهداف در زمینه‌های متعدد حرفه‌ای می‌تواند منجر به پیشرفت حرفه‌ای و در نهایت استخدام شود (پومپیان و همکاران، ۱۹۹۷؛ راملیر و رواسلر، ۱۹۹۹).

استفاده از فرصت‌ها در اوقات فراغت برای دانش‌آموزان مبتلا به کم‌توانی ذهنی در سطح مدارس ابتدایی، راهنمایی و متوسطه برای کشف انواع فعالیت‌های علمی، اجتماعی، حرفه‌ای در حوزه پیشرفت حرفه‌ای بسیار مهم است (لویسون و همکاران، ۱۹۹۴). مشاوران در مدارس

ویژگی‌های موجود در فعالیت‌هایی که منجر به رشد حرفه‌ای و ایجاد فرصت‌های سازگار در حرفه و برنامه‌های آموزشی مورد استفاده قرار گیرد، نقش داشته باشد. به عنوان مثال؛ از طریق فعالیت‌های اکتشاف حرفه‌ای، ویژگی‌های برجسته‌ی حرفه‌ای یک مامور آتش‌نشان برای یک دانش‌آموز با کم‌توانی ذهنی متوسط، مشخص می‌گردد. فرصت برای به دست آوردن رابطه از طریق پوشیدن لباس مامور آتش‌نشان، فرصت‌های اجتماعی قابل درک با شخص آتش‌نشان، افزایش اعتماد به نفس از طریق شناسایی اعضای آتش‌نشانی از اهداف این آموزش می‌باشد. مولفه‌های مشابه می‌توانند در ایجاد تجربه‌ی حرفه‌ای به دانش‌آموز اجازه دهد تا با یک سلسله فعالیت‌های « افسر ایمنی حریق» مانند پوشیدن پیراهن سفید به عنوان لباس کار، هدایت ایمنی آتش، اعضای خاموش‌کننده آتش، شرکت در مانور آتش و دیدار با آتش‌نشان‌ها را در طول بازرسی آموزش ببیند. علاقه‌ی دانش‌آموز و مهارت‌های آمادگی در شرایط اضطراری، ارزش دانش‌آموز در ایمنی حرفه را برای کارفرمایان در آینده افزایش می‌دهد و ممکن است به این دانش‌آموز برای رسیدن به هدف جانشینی فرصت‌های حرفه‌ای که به‌طور فزاینده‌ای سازگار با ترکیب اهداف حرفه‌ای بلند-مدت دانش‌آموز است، کمک کند (به‌عنوان مثال، کارکنان بخش نگهداری آتش، دستیار تعمیر و نگهداری).

نتیجه گیری

برنامه‌ریزی فردی - حرفه‌ای، فعالیت‌های مستمری است که دانش‌آموزان را در انتخاب حرفه‌ی سازگار با مسیر حرفه‌ای و پیشرفت در حفظ حرفه، مطابق با چشم‌انداز آینده کمک می‌کند (رامریل و رواسلر، ۱۹۹۹). با این حال، این یک چالش برای بسیاری از جوانان مبتلا به اختلالات شناختی و ارتباطی در برنامه‌ریزی حرفه‌ای است (ویتنی توماس و همکاران، ۱۹۹۸). مشاوران نقش مهمی

کلاسی آموزش داده شود (شوین و کلاین، ۱۹۸۵). تمرین برای هدایت تصمیم‌گیری و فرصت‌های برنامه‌ریزی شده برای دانش‌آموزان در تصمیم‌گیری مهم، پیامد تجربه در یک محیط ایمن و استفاده مکرر از روش تدریس مهارت‌های تصمیم‌گیری می‌باشد (لوینسون و همکاران، ۱۹۹۴).

برنامه‌ریزی حرفه‌ای

نقش مهمی در شناسایی و رشد حرفه‌ای از مجموعه مهارت‌های حرفه‌ای که به صورت متوالی از فرصت‌های شغلی گوناگون کسب می‌شود، دارد

گاهی اوقات انتخاب یک حرفه‌ی از پیش تعیین شده برای دانش‌آموزان نیز روش دیگری از انتخاب حرفه‌ای است (رید و بری، ۱۹۹۷؛ سوورس و همکاران، ۲۰۰۲). به دلیل محدودیت در انتخاب حرفه برای دانش‌آموزان با مشکل شدید شناختی، تعداد معدودی از گزینه‌های حرفه‌ای برای آنان وجود دارد (پیرس و همکاران، ۲۰۰۳؛ رید و بری). بی‌تردید عوامل و خدمات زمینه‌ای قابل دسترس، ارائه خدمات و ظرفیت‌های منابع شغلی، باعث می‌شوند تا حرفه‌های انتخاب شده برای دانش‌آموزان، بر توانایی‌های شغلی آنان اثرگذار باشد (هیلتون و گرلاچ، ۱۹۹۷). تغییر دوره‌های حرفه‌ای در میان دانش‌آموزان (جابجایی شغلی) مبتلا به کم‌توانی ذهنی با شرایط وابستگی به خانواده و محدود بودن به یک محل زندگی، با توجه به آن که اغلب آنان عایدی دیگری ندارند، برای انتقال از دبیرستان به محیط کار و به‌دست آوردن حرفه‌ی مورد نظر، گزینه‌ی واقع‌بینانه‌ای نمی‌باشد (وهمن و کرچل، ۱۹۹۸).

مشاوران و اعضای تیم IEP به دانش‌آموزان برای دست یافتن به علاقت، توانایی و کنترل عوامل طبیعی (خلق و خوی) در فرصت‌های شغلی کمک می‌کنند (ملچیوری و کرچ، ۱۹۹۷). چنین اطلاعاتی می‌تواند بر تاکید

مشاوران « به عنوان مدافعان برای همه دانش آموزان » می‌توانند ابزاری مطمئن در به وجود آوردن رشد حرفه‌ای مطابق با نیازهای دانش آموزان با کم توانی ذهنی باشند. داشتن یک زندگی حرفه‌ای به این معنا نیست که تنها یک شغل داشته باشیم، بلکه به این معناست در حرفه فرصتی‌هایی برای انتخاب داشته باشیم». (هنگر و سالومون، ۱۹۸۹). از ویژگی‌های مهم مداخلات رشد حرفه‌ای، توانمندسازی دانش آموزان به انتخاب به عنوان یک تجربه مادام‌العمر از طریق رشد حرفه‌ای می‌باشد (زیمانسکی و هانلی - ماکسول، ۱۹۹۶). نقش مهم رشد حرفه‌ای در آینده‌ی جوانان با معلولیت شدید، رشد شناختی‌شان است که آن را نمی‌توان نادیده گرفت.

مشاوران پل ارتباطی بین کلاس درس و دنیای کار می‌باشند که با تدابیر و برنامه‌های خود موفقیت آینده حرفه‌ای و رضایت حرفه‌ای دانش آموزان را افزایش می‌دهند (آکادمی کودکان آمریکایی ۲۰۰۰).

در کمک به انتقال تیم برنامه ریزی به منظور استفاده از روش‌ها در طراحی و اجرای توسعه فعالیت‌های حرفه‌ای دارند.

سازگاری با مدل ملی ASCA (۲۰۰۳) همکاری با رویکرد آماده سازی پیشرفت دانش آموزان با کم توانی ذهنی برای انتقال به استخدام و اجازه ی اشتغال است.

اگر چه از نظر قانونی سن شروع رسمی برنامه ریزی انتقال برای دانش آموز ۱۴ سال می‌باشد، اما مشاوران فعالیت‌های رشد حرفه‌ای برای دانش آموزان با کم توانی ذهنی از سطوح ابتدایی آغاز می‌نمایند تا به موفقیت بیشتری برای دانش آموزان در سنین بالاتر به عنوان یک بزرگسال دست یابند (بلک و لانگون، ۱۹۹۷). چنانچه در مدل ملی ASCA (۲۰۰۳) آمده: برای انتخاب حرفه‌ای مناسب و تعیین اهداف آن که منجر به انتخاب آن حرفه گردد، دانش آموزان با و بدون اختلال نیاز به کسب صلاحیت‌های حرفه‌ای در آن حرفه را دارند.

زیر نویس ها :

1. Levinson, Peterson, and Elston
2. Bucher, Brolin, and Kuncce-
3. Heal
4. Campbell and Dahir
5. Perkins
6. Milsom
7. Myrick
8. Szymanski and Hanley-Maxwell
9. Parsons
10. Sowers
11. Wadsworth and Cocco

منبع :

<http://findarticles.com/p/articles/John Wads Worth , Ph.D.crc, NCC>